

VRT JE DEL ČLOVEKOVEGA DOMA

UVOD

Na kaj pomisliš ob besedi vrt? Napiši čim več asociacij na besedo vrt.

NOVA SNOV

Učenci spoznajo nove pojme:

VRTNINA: je rastlina, ki jo za prehrano gojimo na vrtu.

INTENZIVNO OBDELOVANJE: je obdelovanje, pri katerem uporabljamo veliko gnojil in pesticidov, da dobimo čim večji pridelek.

BIOVRTNARJENJE: je pridelovanje vrtnin na naraven način, brez umetnih gnojil in pesticidov.

DELO NA VRTU:

POMLAD: prelopitanje prsti, gnojenje, sejanje in sajenje ustreznih rastlin.

POLETJE: zalivanje, gnojenje, uničevanje škodljivcev, pobiranje pridelka.

JESEN: pobiranje pridelka.

ZIMA: vrt počiva.

V ZVEZEK:

Vrt je urejen in obdelan prostor okoli hiše. Na njem lahko rastejo trava, okrasne rastline, drevesa, lahko gojimo različne vrtnine in sadje. Vrt intenzivno obdelujemo in tako pridelamo veliko vrtnin. Ločimo zelenjavni, bivalni in okrasni vrt ter različne kombinacije.

UTRJEVANJE

Učenci narišejo skico svojega sanjskega vrta. Kako bi ti uredil svoj vrt? Bi sadil rože, zelenjavo, bi imel ribnik ...?

Doma po časopisih poiščejo slike različnih vrtov in si prilepijo v zvezek

ŽIVALI NA VRTU

UVOD

- Učence razdelim v skupine (vsako sestavljajo dva ali trije učenci).
- Razdelim delovne liste in podam ustna navodila za delo.

NOVA SNOV

- Učenci morajo sami poiskati podatke o živalih na vrtu. Odgovore lahko najdejo na plakatih po vsej učilnici. Puščice jih vodijo od plakata do plakata.
- Pri vsakem plakatu se lahko zadržijo 90 sekund, nato se pomaknejo k naslednjemu.
- Ko končajo, se usedejo in imajo pet minut časa, da pregledajo odgovore.

UTRJEVANJE

- Skupaj pregledamo delovne liste.
- Po potrebi dopolnimo odgovore in se o njih pogovorimo.
- Pogovor o razkrojevalcih in oprashačevalcih na vrtu.

DELOVNI LIST – ŽIVALI NA VRTU

Tvoja naloga je, da odgovoriš na vprašanja, ki jih imaš na delovnem listu. Sledi puščicam po učilnici in poišči odgovor na vprašanje. Na vsaki točki se lahko zadržiš minuto in pol.

➔ ŽIVALI V TLEH

Kako imenujemo organizme, ki sodelujejo pri razkroju organskih snovi? _____

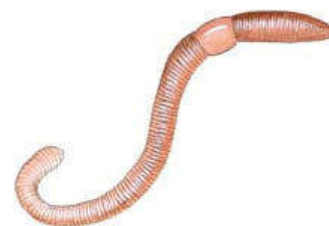
Naštej nekaj teh organizmov. _____

Katere izmed živali, ki živijo v tleh, so zaradi svojega načina življenja za človeka koristne?

Katere so škodljivci? _____

➔ DEŽEVNIK

Zakaj nekateri ljudje na svojem vrtu načrtno gojijo deževnike?

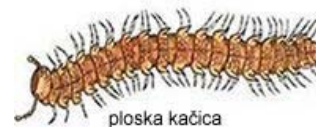

➔ KATERA ŽIVAL JE TO? _____

Kaj meniš, kakšno vlogo ima na vrtu ta žival za človeka, pozitivno ali negativno? Zakaj?

➔ MOKRICE IN KAČICE

Kaj je naloga kačic in mokric? _____

ploska kačica

➔ BRAMOR

V katero skupino živali spada bramor? _____

Opiši njegovo podobnost s krtom. _____

➔ LIČINKE ŽUŽELK

Poišči povezavo med ličinko žuželke in gosenico.

➔ ČMRLJI, ČEBELE IN METULJI

Na vrtu imajo zelo pomembno vlogo. Razmisli, katero. _____

➔ PTICE

Opiši pomen ptičev pri pridelavi vrtnin. _____

➔ LISTNE UŠI

V primeru listnih uši zasledimo dva odnosa med organizmi:

PLENILSTVO (plenilec poje plen) – poišči primer: _____

SOŽITJE (organizma si med seboj pomagata) – primer: _____

Opiši vlogo pikapolonic na vrtu. _____

Ali mravlje na vrtu spadajo med škodljivce ali med živali, ki so za človeka koristne?

➔ GOSENICE

Kakšen pomen imajo gosenice na vrtu za človeka? _____

➔ ŽABE

Zakaj se ljudje, ki se spoznajo na biovrtarjenje, obiska krastače na vrtu vedno razveselijo?

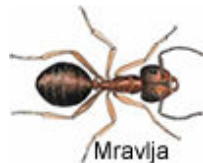

➔ VRTNI POLŽ

Napiši prehranjevalno verigo na vrtu, v kateri sodeluje vrtni polž.

LISTNE UŠI

Na vrtu živijo tudi listne uši, ki iz listov in stebel izsesavajo rastlinske sokove, zato se rastline posušijo. Prenašajo lahko tudi različne bolezni. Z listnimi ušmi se hranijo pikapolonice in ptiči. Nekatere vrste mravelj na listnih ušeh ližejo sladke izločke. Listne uši sesajo sladek rastlinski sok, in če jih mravlje božajo s tipalnicami, ga po kapljicah izločajo. Mravlje pa branijo uši pred plenilci in jih včasih tudi prenašajo z rastline na rastlino.

► NALOGA:

► V PRIMERU LISTNIH UŠI ZASLEDIMO DVA ODNOSA MED ORGANIZMI.

PRVI JE PLENILSTVO (plenilec poje plen) – poišči primer: _____
DRUGI PA JE SOŽITJE (oba organizma imata korist) – primer: _____

► ODGOVORI NA VPRAŠANJA

Opiši vlogo pikapolonic na vrtu. _____
Ali mravlje na vrtu spadajo med škodljivce ali med živali, ki so za človeka koristne?

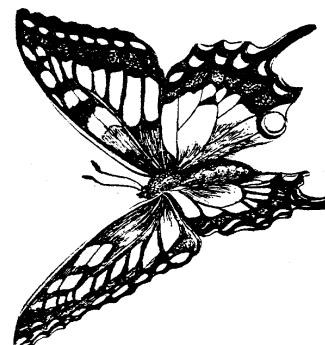
GOSENICE

Z zelenimi listi se hranijo različne žuželke, predvsem njihove ličinke. Številne so zlasti gosenice metuljev. Navadno so nežne in ranljive, zato so lahek plen plenilskih žuželk, žužkojedih ptic in drugih plenilcev. Pred plenilci so zavarovane na različne načine, npr. z obliko telesa, ki posnema oblike listov, vejic ali pa spreminja barvo glede na okolico.

► NALOGA:

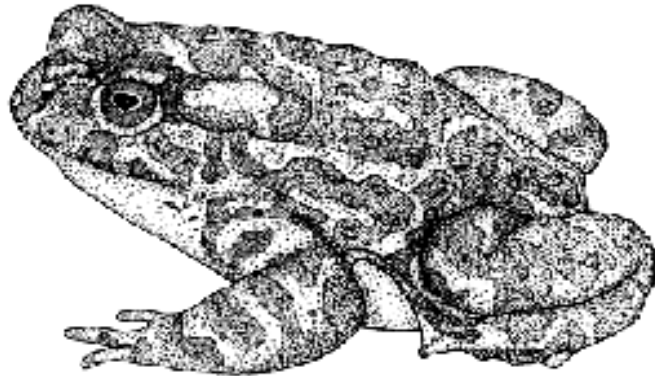
Kakšen pomen imajo za človeka gosenice na vrtu?

ZANIMIVOST

Za metulje je značilna popolna preobrazba. Odrasel metulj odloži jajčeca. Iz jajčec se razvijejo ličinke – gosenice. Po določenem času se ličinke zabubijo. V stadiju bube se ličinka preobrazi in iz bube se razvije odrasel metulj.

ŽABE

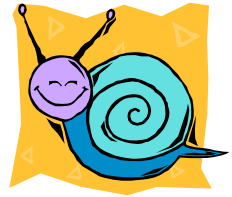

Krastača je pogosta obiskovalka vrtov. Za človeka je zelo koristna, saj poje veliko polžev in drugih vrtnih škodljivcev.

► NALOGA:

Zakaj se ljudje, ki se spoznajo na biovrtnarjenje, obiska krastače na vrtu vedno razveselijo?

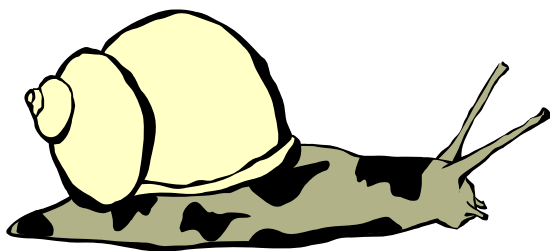
VRTNI POLŽ

Polž mora biti vedno vlažen, zato lazi okoli predvsem ponoči ali ob dežju. Na vrtu lahko najdemo različne polže: velikega in malega vrtnega polža ter polža slinarja. Hranijo se z vrtninami, zlasti radi imajo solato in ohrovt. Polži imajo na vrtu veliko plenilcev. Z njimi se hranijo žabe, nekateri ptiči in strige.

► NALOGA:

Napiši prehranjevalno verigo na vrtu, v kateri sodeluje vrtni polž.

ŽIVALI V TLEH

► NALOGA:

Kako imenujemo organizme, ki sodelujejo pri razkroju organskih snovi?

Naštej nekaj teh organizmov.

Katere izmed živali, ki živijo v tleh, so za človeka koristne?

Katere so škodljivci?

DEŽEVNIK

Deževnik je za vrtnarje med najkoristnejšimi živalmi na vrtu. Živi v vlažni prsti in je tako varen pred izsušitvijo. V prsti si dela rove. Požira prst in odmrle ostanke rastlin, neprebavljene ostanke pa izloči kot glistine na površje ob vhodu v rov. Deževniki mešajo zemljo in jo zdrobijo v drobne koščke. Z iztrebki obogatena prst je rahlejša, zadržuje vodo in prepušča zrak.

► NALOGA:

Zakaj nekateri ljudje na svojem vrtu načrtno gojijo deževnike?

KATERA ŽIVAL JE TO?

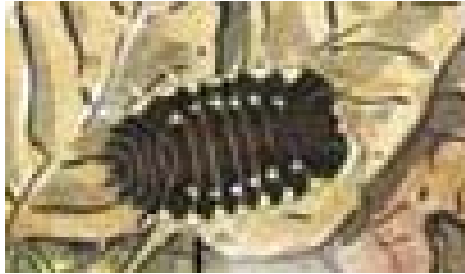

Je sesalec, ki živi pod zemljo. Ima zakrnele oči in močne sprednje noge. Z lopatasto oblikovanimi sprednjimi nogami koplje zemljo. Hrani se z žuželkami, ki objedajo korenine vrtnin (bramor, ogrci).

► NALOGA:

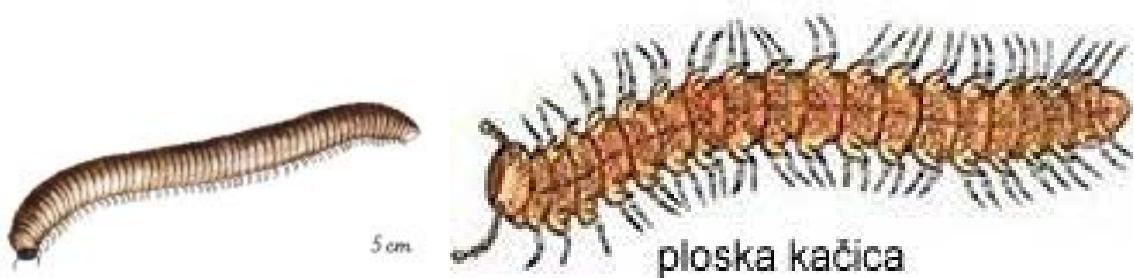
Kakšno vlogo ima po tvojem mnenju ta žival na vrtu, pozitivno ali negativno? Zakaj?

MOKRICE

Mokrice so kopenski rakci, ki živijo v vlažnem okolju pod kamenjem in trhlimi vejami ali v kompostu. Hranijo se z odmrliimi rastlinami in so pomembne za nastajanje prsti.

KAČICE

Kačice imajo na vsakem telesnem členu po dva para nog. Živijo v prsti in kompostu. Hranijo se z rastlinskimi ostanki in tako sodelujejo v procesu nastajanja prsti.

► NALOGA

Kaj je vloga kačic in mokric v ekosistemu?

BRAMOR

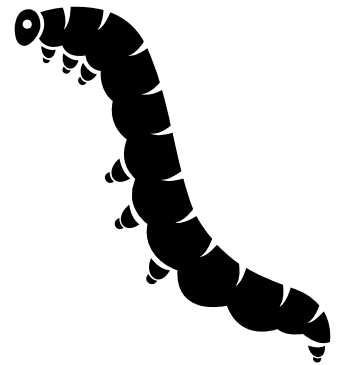

Bramor ima sprednje okončine oblikovane kot lopate, tako da lahko z njimi v zemlji koplje in si dela rove. Objeda rastlinske koreninice, zaradi česar se številne rastline posušijo. Hrani pa se tudi z ličinkami žuželk.

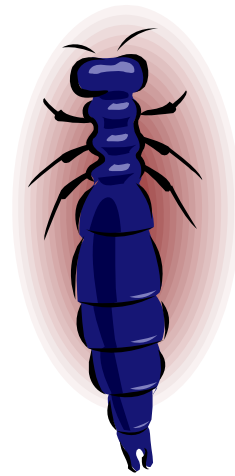
► NALOGA:

**V katero skupino živali spada bramor?
Opiši njegovo podobnost s krtom.**

LIČINKE ŽUŽELK

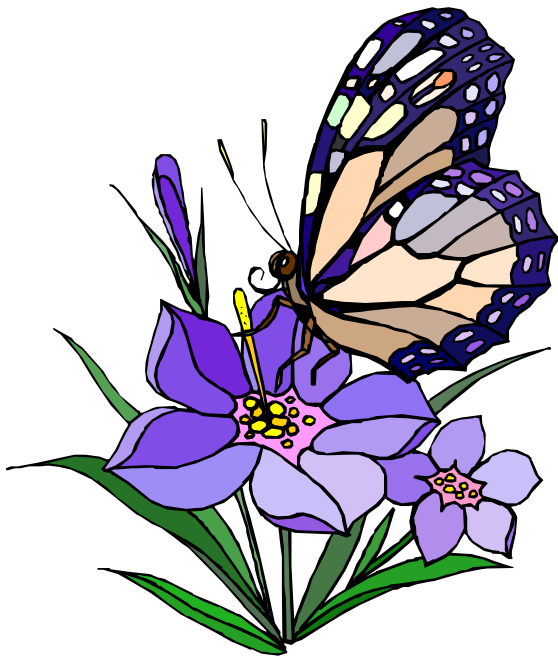
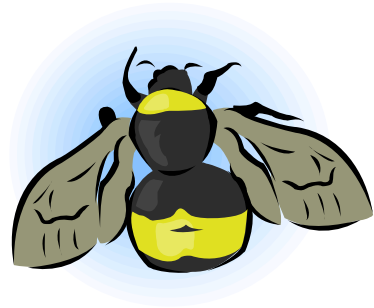
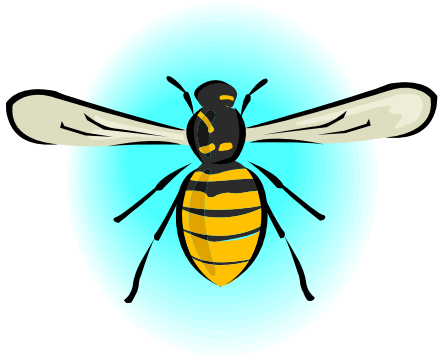
Ličinke nekaterih žuželk preživijo del življenja pod zemljo. Tam objedajo koreninice in tako škodujejo vrtninam.

► NALOGA:

Poišči podobnost med ličinko žuželke in gosenico (glej zanimivosti pri gosenicah).

ČMRLJI, ČEBELE IN METULJI

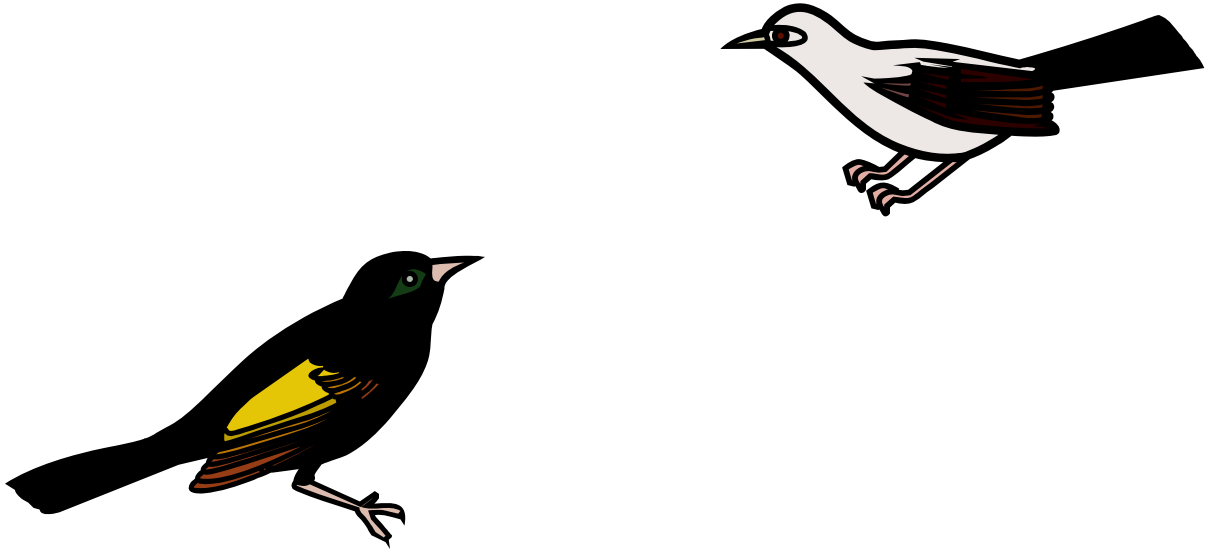

► **NALOGA:**

Na vrtu imajo zelo pomembno vlogo. Razmisli, katero.

PTICE

So pogosti obiskovalci vrtov. Tam najdejo svojo hrano, saj jim zelo teknejo različne žuželke in gosenice.

► **NALOGA:**

Opiši pomen ptičev pri pridelavi vrtnin.

ŽIVALI NA VRTU 2

UVOD

Ponovimo snov prejšnje ure.

- Naštej čim več živali, ki živijo na vrtu.
- Naštej čim več živali, ki živijo v tleh.
- Katere izmed njih so škodljivci?
- Katere so koristne in zakaj?
- So pikapolonice na vrtu dobrodošle? Zakaj?
- Kaj pa ptiči?
- Kakšna je vloga čebel in metuljev?

NOVA SNOV

- Učence razdelim v skupine po štiri.
- Organizme, ki živijo na vrtu, povežejo v prehranjevalno verigo.
- V pomoč so jim plakati iz prejšnje ure.
- Na kartončke napišejo imena organizmov (zelen kartonček – proizvajalec, rumen – rastlinojdec, moder – mesojedec, bel – razkrojevalec).
- Iz prehranjevalnih verig skušajo oblikovati prehranjevalni splet.

UTRJEVANJE

- Skupine predstavijo svoje delo.
- Pogovor o škodljivih in koristnih organizmih na vrtu.
- Zakaj je koristno, da poznamo prehranjevalne splete na vrtu?
- Pogovor o razkrojevalcih in opraševalcih na vrtu.
- Uvod v biološko ravnovesje.

PREHRANJEVALNE VERIGE

VRTNINA – LIČINKA ŽUŽELKE – STRIGA (ROVKA, ŽABA, PTIČ, KRT, JEŽ)

VRTNINA – POLŽ – STRIGA (ROVKA, ŽABA, JEŽ, PTIČ)

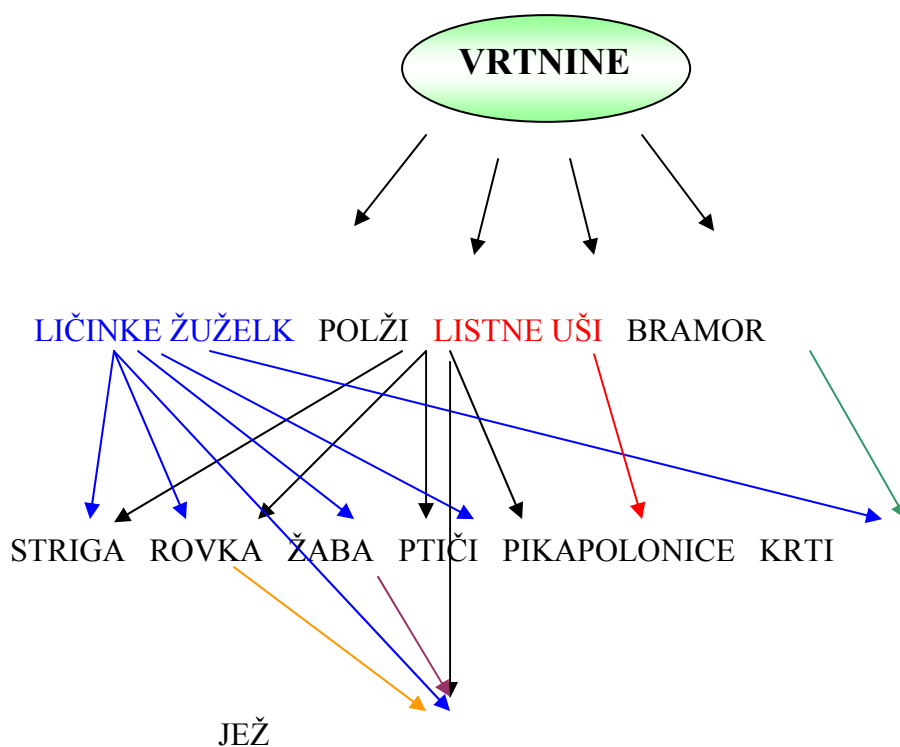
VRTNINA – LISTNE UŠI – PIKAPOLONICA

VRTNINA – BRAMOR – KRT

VRTNINA – POLŽ – ROVKA – JEŽ

VRTNINA – POLŽ – ŽABA – JEŽ

PREHRANJEVALNI SPLET

VRTNINE

STRIGE

PIKAPOLONICA

JEŽ

POLŽ

PTIČI

BRAMOR

LIČINKE ŽUŽELK

LISTNE UŠI

ŽABE

KRT

ROVKE

RASTLINE NA VRTU

UVOD

Ponovimo snov prejšnje ure.

Pokažem nekaj vrtnin (slike in svež material) in skupaj jih določimo.

NOVA SNOV

Učence razdelim v štiri skupine in jim razdelim material oz. slike vrtnin.

1. Vrtnine razvrstijo na tiste, pri katerih uporabljamo podzemne dele, liste, plodove, semena in cvetove.

Podzemni deli: čebulica – čebula (1 steblo), česen (več stebel), koren – korenček, redkvica, gomolj – krompir

Listi: solata, radič, motovilec, ohrovt, špinača, blitva

Plodovi: paradižnik, paprika, kumare, jajčevci, bučke, lubenice, jagode, maline, robide, ribez

Semena: grah, fižol, bob

Cvetovi: cvetača, brokoli

2. Vrtnine razdelijo glede na namen uporabe.

- juhe
- solate
- glavne jedi
- priloge
- sladice

UTRJEVANJE

- Skupaj oblikujemo miselni vzorec.
- Učenci odgovorijo na vprašanje v učbeniku: Razloži, zakaj so v paradižniku semena, v redkvici pa jih ni.
- Na primerih utrdimo, kaj je plod in kaj je seme.
- Pogovor o zdravi prehrani.

So rastline, ki jih gojimo na vrtu.
Gojimo jih za prehrano.

Uporabnost: v prehrani

Podzemni deli: čebula,
česen, krompir,
korenček, redkvica

fižol, bob

Listi: solata, radič, motovilec,
ohrovt, špinača, blitva

Cvetovi: cvetača, brokoli

Plodovi: paradižnik, paprika, kumare,
jajčevci, bučke, lubenice, jagode, maline

RASTLINE ZA IZBOLJŠANJE OKUSA IN ZA ZDRAVJE

PREDPRIPRAVA

- V lončkih gojimo različne začimbe.

UVOD

Ponovimo snov prejšnje ure:

- Kaj so vrtnine?
- Naštej nekaj vrtnin.
- Naštej nekaj vrtnin, pri katerih uživamo podzemne dele/liste/plodove ...
- Izberi dve vrtnini in opiši njuno uporabnost.
- Koliko obrokov dnevno naj bi vsebovalo sadje in zelenjavo?

NOVA SNOV

ZAČIMBE

Na vrtu poleg vrtnin gojimo tudi dišavnice oz. začimbe. Dišavnice so vrtno rastline z močnim vonjem, ki jih uporabljamo kot dodatek k hrani.

- Naštejemo nekaj začimb in si jih ogledamo v knjigi (rožmarin, poprova meta, origano, timijan, melisa, bazilika, drobnjak, lovor, žajbelj ...).
- Povehajo posamezne začimbe/dišavnice in povedo, na katere jedi jih spominjajo.

Pogovor o uporabnosti posameznih začimb.

ZELIŠČA

Moč zdravnih rastlin so najprej opazili pri mesojedih živalih. Občasno jedo različne rastline, ki sicer niso njihova hrana.

Zdravilna zelišča imajo zdravilen učinek in jih uživamo za zdravje (večinoma v obliki čajev). Zdravilne rastline so najstarejša vrsta znanih zdravil. Z njimi preprečujemo, zdravimo ali lajšamo bolezni. V svetu je registriranih 1000 zdravilnih rastlin. V Sloveniji jih raste približno 400.

- Naštejejo čim več zdravnih rastlin (poprova meta, kamilica, rman, origano, šentjanževka, kopriva, šipek ...).

UTRJEVANJE

V zvezek zapišejo:

Dišavnice so vrtno rastline z močnim vonjem, ki jih uporabljamo kot dodatek k hrani. Zdravilna zelišča imajo zdravilen učinek in jih uživamo za zdravje.

RAZVRŠČANJE KAMNIN

UVOD

Ustno preverjanje znanja.

Kako je nastala Zemlja?

Koliko je stara?

Kako so nastale kamnine?

Kaj so vulkani?

Kje nastajajo vulkani?

Kaj preučuje geologija?

Kaj je lava in kaj magma?

Iz česa so zgrajene kamnine?

NOVA SNOV

Delavnica.

UTRJEVANJE ZNANJA

Pregledamo delo skupin.

Delavnica: KAMNINE

1. naloga: SPOZNAJMO KAMNINE OD BLIZU

Za vajo potrebuješ: dva različna kamna, ki se med seboj močno razlikujeta, lupo.

Navodilo: Najprej si oba kamna oglej. Poišči razlike in podobnosti med njima. Pri tem si pomagaj z lupo.

	Prvi kamen	Drugi kamen
Razlike		
Podobnosti		

Ugotovitve:

2. naloga: KAKŠNI SO KAMNI NA OTIP?

Za vajo potrebuješ: več različnih kamnov, škatle z za pest veliko luknjo.

Navodilo: V škatli je več različnih kamnov. Delate v parih. Najprej naj sošolec potipa, kaj je v škatli, in občutek opiše sošolcu. Potem roko potisne v škatlo drugi sošolec in opiše občutek. Skupaj izpolnita tabelo.

	Občutek:
Prvi kamen	
Drugi kamen	
Tretji kamen	

Ugotovitve:

3. naloga: POIMENUJ POSAMEZNE KAMNINE

Za vajo potrebuješ: različne kamne, zbirko kamnin.

Navodilo: Primerjaj različne kamne z zbirko kamnin in skušaj ugotoviti, katere vzorce imaš na pladnju.

Vzorec številka:	1	2	3	4
Ime kamnine				

Ugotovitve:

4. naloga: TRDOTA KAMNOV

Potrebuješ: svečo, svinčnik, kredo.

Navodilo: Z nekaterimi predmeti lahko po podlagi pišeš, na primer s svinčnikom po papirju. Z drugimi lahko v podlago delaš raze, na primer z nožem v les.

Ali s kredo lahko pišemo po voščeni sveči? Zakaj?

Zakaj lahko s svincem pišemo po papirju?

Ugotovitve:

5. naloga: RAZVRŠČANJE KAMNIN PO TRDOTI

Potrebuješ: različne kamne, noht, bakreno ploščico (žico) in železen žebelj.

Navodilo: Trdoto kamnov preizkusi z nohtom, bakreno ploščico (žico) in žebljem. Premisli, kako bi ugotovil, kateri kamen je najtrši. Ali lahko svoje kamne razvrstiš po trdoti od najmehkejšega do najtršega? Opiši (ali nariši) to ureditev.

6. naloga: ALI KAMNINA VSEBUJE APNENEC?

Potrebuješ: pladenj, različne vzorce kamnin, kapalke, kis za vlaganje (ali HCl), lupo, petrijevke, rokavice, zaščitna očala.

Navodilo: Če na kamnino, ki vsebuje apnenec, kaneš nekaj kapljic klorovodikove kisline (lahko tudi kis), opaziš nastajanje mehurčkov. Mineral kalcit, ki sestavlja apnenec, reagira s HCl. Pri delu s kislino se moramo zaščititi z rokavicami in zaščitnimi očali. Če po nesreči pridemo v stik s kislino, si mesto poškodbe takoj speremo s tekočo vodo.

VZOREC:	OPIS MOREBITNIH SPREMEMB	ALI VZOREC VSEBUJE APNENEC?
1		
2		
3		
4		
5		

Ugotovitve: _____

MOSHOVA TRDOTNA LESTVICA

Kamnine so iz mineralov.

Trdota kamnine je odvisna od mineralov, ki jo sestavljajo.

Mosh je po trdoti razvrstil 10 mineralov.

MINERAL	TRDOTA	UČINEK
lojevec	1	noht ga zareže
halit	2	noht ga razi
kalcit	3	bakreni novec ga razi
fluorit	4	žepni nož ga lahko razi
apatit	5	žepni nož ga še razi
ortoklaz	6	jeklena konica ga razi
kremen	7	razi steklo
topaz	8	reže steklo
korund	9	reže steklo
diamant	10	reže steklo

Trdoto določamo tako, da z ostrim robom tršega minerala razimo po ravni ploskvi preiskovanega minerala.

- Če opazimo razo, je preiskovani mineral mehkejši (pazi, v razi se noht zatika, na navadni črti pa ne).
- Če ne dobimo raze, poskusimo obratno. S preiskovanim mineralom razimo po znanem mineralu.
- Če še vedno ne opazimo raze, imata minerala enako trdoto.

DELOVNI LIST

KAMNINE

V okvirčkih so zapisane lastnosti kamnin in njihova uporaba. Okvirčke izreži in jih nalepi na ustrezna mesta v tabeli.

Ime kamnine	Lastnosti kamnine	Uporaba kamnine
APNENEC		
KREMEN		
GRANIT		

trd mineral, kreše iskre, razi steklo	trda kamnina z belimi in rjavimi delci, ne reagira s klorovodikovo kislino	krhka belo rjava kamnina, reagira s klorovodikovo kislino
v gradbeništvu, za apno, za izdelavo krede	za izdelovanje stekla, za izdelavo brusov, kot izolator	za tlakovce, temelje, ograje, spomenike

Izpolni tabelo.

Primeri kamnin	Uporaba	Nastanek
granit		
apnenec		
glina		
marmor		

Rešitve:

Primeri kamnin	Uporaba	Nastanek
granit	tlakovci	z ohlajanjem magme – v notranjosti Zemlje
apnenec	žgano in gašeno apno	z usedanjem delcev v vodi
glina	posoda in opeke	z izločanjem in usedanjem delcev
marmor	obloge, spomeniki	s spreminjanjem kamnin globoko v Zemlji

Rešitve:

Ime kamnine	Lastnosti kamnine	Uporaba kamnine
APNENEC	krhka belo rjava kamnina, reagira s klorovodikovo kislino	v gradbeništvu, za apno, za izdelavo krede
KREMEN	trd mineral, kreše iskre, razi steklo	za izdelovanje stekla, za izdelavo brusov, kot izolator
GRANIT	trda kamnina z belimi in rjavimi delci, ne reagira s klorovodikovo kislino	za tlakovce, temelje, ograje, spomenike

KAMNINSKI KROG

UVOD

Kako je nastala Zemlja?
Koliko je stara?
Kako so nastale kamnine?
Kaj so vulkani?
Kje nastajajo vulkani?
Kaj preučuje geologija?
Kaj je lava in kaj magma?
Iz česa so zgrajene kamnine?
Kakšna je povezava med premikanjem celinskih plošč in potresi?
Iz česa so zgrajene kamnine?
Kamnine po nastanku delimo na tri skupine. Katere?
Kako nastanejo magmatske kamnine?
Katere magmatske kamnine poznaš?
Kako nastanejo sedimentne kamnine?
Kako preverimo, ali kamnina vsebuje apnenec?
V katerih kamninah lahko najdemo fosile?
Zakaj ni fosilov v magmatskih kamninah?
Katere sedimentne kamnine poznaš?
Kako nastanejo metamorfne kamnine?
Opiši kamninski krog.

NOVA SNOV

Spoznajo kamninski krog. Prerišejo skico iz učbenika.

UTRJEVANJE

Ustno preverjanje znanja.

KAJ VSE JE V PRSTI?

UVOD

Navodila za praktično delo.

NOVA SNOV

Učenci izvajajo poskuse.

UTRJEVANJE

Skupine poročajo o svojem delu. Pogovor.

KAJ VSE JE V PRSTI?

1. POSKUS: Prst vsebuje vodo

Potek vaje	Opažanja
V čašo nasuj dve pesti zemlje. Pokrij jo s steklom in postavi na gorilnik.	Kaj opaziš? Kaj iz tega lahko sklepaš?

2. POSKUS: Prst vsebuje zrak

Potek vaje	Opažanja
V čašo nasuj dve pesti zemlje. Na prst počasi nalij vodo.	Kaj opaziš? Kaj so ti mehurčki? Kaj lahko iz tega sklepamo?

3. POSKUS: Prst vsebuje organske in anorganske delce

Potek vaje	Opažanja
V čašo nasuj tri pesti zemlje. V kozarec nalij vodo in zemljo dobro premešaj. Nato pusti, da se prst usede.	V čašo vriši plasti, ki si jih opazil v vzorcu prsti.

4. POSKUS: Katera prst zadrži več vode?

Odtehtaj dvakrat po 1 kg njivske prsti in ju stresi v lončka za rože. Prst v enem lončku močno potlači. V plastenko nalij 0,5 l vode. Lončka dvigni nad podstavek in počasi zlivaj vodo na prst. Vodo zlivaj, dokler ne začne kapljati skozi luknjico na dnu lončka.

Prst	Količina vode
Stisnjena prst	
Rahla prst	

Katera prst zadrži več vode? Razloži, zakaj.

ZAKLJUČEK:

- Prsti se razlikujejo po barvi, otipu, velikosti delcev in še po drugih lastnostih.
- Prst je sestavljena iz organskih delcev (ostanki rastlin in živali) in anorganskih delcev (kamnin). Vsebuje tudi vodo in zrak.
- Sestava prsti je pomembna za njene prebivalce. V prsti živijo poleg rastlin številni mikroorganizmi, glive in živali. Vsa ta bitja potrebujejo vodo, zrak za dihanje in organske snovi, s katerimi se hranijo.
- Zračna prst je tudi rahla – v njej je veliko prostorčkov, v katerih lahko drobna bitja živijo in skozi katere lahko prodirajo rastlinske korenine.

KAJ VEM O VRTU

UVOD

Ustno ponovimo snov prejšnje ure.

NOVA SNOV

Učenci preberejo besedilo na straneh 19, 20, 21, 22, 23, 24.

UTRJEVANJE

Učence razdelim v skupine in podam navodila za kviz.

Vprašanja za ponavljanje: KVIZ

Kaj je vrt?

Naštej 10 živali, ki živijo na vrtu.

Naštej 6 rastlinojedcev na vrtu.

Naštej 6 mesojedcev na vrtu.

Kaj so vrtnine?

Naštej 5 začimbnih rastlin, ki rastejo na vrtu.

Opiši prehranjevalno verigo na vrtu, ki bo sestavljena iz 5 členov.

Kaj vse je v prsti?

Kdaj je prst rodovitna?

Kaj potrebuje rastlina za rast?

V kakšni prsti rastline bolje uspevajo?

Zakaj je pomembno, da so v prsti zračni prostorčki?

Naštej nekaj živali, ki živijo v prsti.

Razmisli, kako pri nastajanju prsti sodelujejo talni organizmi.

Kako lahko izboljšamo kvaliteto prsti?

Kakšna gnojila poznamo?

Kako lahko človek zmanjša kvaliteto prsti?

Kako kolobarjenje vpliva na kvaliteto prsti?

Kaj je kompost?

Zakaj morajo biti v stenah kompostnika odprtine?

Razloži, zakaj na kompost ne smemo metati listja z grmov, ki smo jih poškopili z insekticidi.